

KÉPESSÉGEK A SIKERES MINDENNAPOKÉRT

Készült: 2023.
Szerkesztő: D.Babos Zsuzsanna PhD

szimplexum AL AGENDA Az Európai Unió támogatásával

FOGYASZTÓI- ÉS PÉNZÜGYI ISMERETEK: PÉNZÜGYI KÉRDÉSEINK

Tartalom

FOGYASZTÓI– ÉS PÉNZÜGYI ISMERETEK: PÉNZÜGYI KÉRDÉSEINK	1
4.1 Hogyan válasszak bankot?	3
4.2 Mire jó a bankszámla és mi a mobilbankolás?	8
4.3 Mit mondanak a bankban?	13
4.4 Mit kell tudnom a hitelről?	18
4.5 Hitelkártya vagy bankkártya?	21

4.1 Hogyan válasszak bankot?

Mire eljut ennek a fejezetnek a végére, képes lesz:

- az önnek a legmegfelelőbb banki szolgáltatást kiválasztani az önnek legmegfelelőbb banknál.

Kulcsszavak: bankszámla, bankkártya, ATM, folyószámladíj

Egy bank kiválasztásánál nagyon fontos végig gondolni van-e a közelben bankfiók, amelyik nyitva van a bankszámlatulajdonos munkarendjéhez igazodva? Van-e szüksége készpénzre, vagy inkább bankkártyával intézi a kifizetéseket? Ha szükség van rá, akkor elérhető-e a közelben egy bankautomata vagy más néven ATM? A bankszámlavezetésnek és számos banki szolgáltatásnak költsége van, ennek a pontos értékének tudatában választ a számlatulajdonos bankot?

Amennyiben első alkalommal kell bankot (és ezzel bankszámlát és bankkártyát) választani, akkor érdemes az alábbi szempontokat is figyelembe venni egy bank kiválasztásánál:

- Bizonyos dolgokat nem lehet sem online, sem telefonon elintézni, ezért szükség van ilyenkor elmenni a bankszámlát vezető bank egyik fiókjába. Ebből adódik a kérdés, hogy van-e a közelben bankfiókja az általunk kiválasztandó banknak?
- Fontos szempont a bankfiók(ok) nyitvatartási ideje, hogyan igazodnak a bankszámlatulajdonos (önmagunk) napirendjéhez (munkaidejéhez).
- Amennyiben készpénzt kell felvenni a banktól, úgy bankautomatára van szükség (fiókban is felvehető pénz, de lassabb, és többet kell érte fizetni). Ezért is érdemes a számlavezető bank ATM-jét választani, mert így alacsonyabb költséggel fogunk tudni készpénzhez jutni (mint más bankok, vagy egyéb automaták esetében). Vannak feltételek esetén a készpénzfelvétel sem ingyenes teljesen. Bizonyos összeghatárig nem kell fizetni érte. A bankszámlaszerződésben a bank rögzíti ezeket a feltételeket is. Érdemes számba venni, hogy gyakran van-e szükség készpénz felvételére, vagy csak alkalmanként. Ennek megfelelően érdemes a bank által felkínált bankszámlák között is választani. (Különböző bankok igen eltérő feltételeket kérnek, ezért lehetőség szerint érdemes több bank bankszámla szolgáltatásáról is információt szerezni.) Továbbá érdemes számolni azzal is, hogy a bankszámlavezetést és a bankkártyát sem adják ingyen. Figyelembe kell venni, hogy milyen költséggel jár maga folyamat, amelyet havonta „levesznek” a számlámról!

Milyen költségei vannak a bankszámlának?

- bankszámlavezetési díj
- ATM készpénzfelvételi díj
- bankkártyadíj (milyen időközönként kell fizetni)

Ismerjen meg néhány banki alapfogalmat:

- **ATM:** az ATM, vagy más nevén bankautomata, bankjegy-automata egy olyan gép, mely készpénzt ad ki, a legtöbbjük pénzbefizetést is fogad, emellett számtalan dolog megvásárlására is lehetőséget nyújt.
- **Folyószámla:** Például szerződés kerül alkalmazásra tipikusan társasházi és közüzemi szolgáltatások esetében, ahol felek láthatják befizetéseiket és tartozásaikat, azaz nyomon követhetik egyenlegük alakulását. Így már érthetőbb, ugye?
- Fizetési számla vagy **bankszámla:** a folyószámla egy különleges altípusa sajátos részletszabályokkal, a leggyakoribb, pénzügyintézetek által vezetett számlatípus, ide utalják a *jövedelmeket*, és amikor a bankkártyával fizet valaki, akkor innen vonják le *vásárlás ellenértékét*. Nem csak forint-, hanem devizaszámlát is lehet nyitni, ahol az elszámolás a számlatulajdonos által kiválasztott devizában történik. Ilyet akkor érdemes nyitni, ha bevételek jelentős részét vagy a fizetését nem forintban kapja a számla tulajdonosa, illetve sok tranzakciót bonyolít le devizában.
- **A bankszámlaszerződés** célja a számlatulajdonos pénzforgalmának lebonyolítása, illetve másodlagosan a számlatulajdonos pénzmegtakarításainak kezelése.

A számlanyitás feltételei

Bankszámla érvényesen csak írásban köthető és a hitelintézet a szerződés egy eredeti példányát köteles átadni a számlatulajdonosnak.

A számlanyitás szükséges feltétele, hogy a hitelintézet a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló rendelkezéseknek megfelelően a szerződő feleket azonosítsa, az ügyfél bemutassa azonosító okmányait. Amennyiben a leendő számlatulajdonos még nem múlt el 18 éves, akkor hivatalos gondviselő (szülő, nevelőszülő vagy nagyszülő) hozzájárulása szükséges - aki felelősséget vállal a fiatakorúért - a számlanyitáshoz.

Pénzmosás

A BTK 303. §-a alapján vétség miatt büntetendő az, aki más által elkövetett büntetendő cselekményből származó dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi vagy bankműveletet végez, és gondatlanságból nem tud a dolog eredetéről.

Büntetendő az, aki a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben előírt kötelezettségének nem tesz eleget.

Bankszámlaszereződés megkötéséhez (a bankszámla nyitásához) szükséges dokumentumok magánszemély esetén:

- Személyazonosító igazolvány
- Lakcímkártya
- Adóazonosító jel

Tudjon meg többet:

Bankok és bankszámlák összehasonlítása:

https://biztosdones.hu/bankszamla?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=gsn_bsz_kalkulatorok&utm_content=online-szamlanyitas&utm_term=online%20banksz%C3%A1mla%20nyit%C3%A1s&gclid=CjwKCAjw586hBhBrEiwAQYEnHVQIro6sbfw74SUM35W4jsJoqWxJK_Nrnbc-5A2IdT9XzmMANW-OohoCINIQA vD_BwE

OTP Budapest fiókok listája:

<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Kapcsolat/Fiokkereso?cim=Budapest%2C+Magyarorsz%C3%A1g&latitude=47.497912&longitude=19.040235&nyelv=hu&tipus=fiok&themeId=&productUrl=%2Fhu%2FKapcsolat>

<https://www.kh.hu/terkepes-kereso>

<https://bank360.hu/penzugyi-szolgalatok>

Mindent az ATM-ről! <https://biztosdotes.hu/atm>

Otthoni feladat:

Hogyan válasszunk bankkártyát? Nézze meg a következő videót és válaszoljon az alábbi kérdésekre!

<https://www.youtube.com/watch?v=Sy7GwVrIQwA>

1. Van-e szükségem bankszámlára, bankkártyára?
2. Tudom, hogy milyen költségei vannak egy bankkártyának?
3. Tudom, hogy a bankkártya nem ad hitelt automatikusan?

Kattintson az alábbi linkre és döntse el, hogy melyek a bankkártya előnyei és hátrányai! A feladat végén ellenőrizze le saját magát a jobb alsó sarokban található kék négyzetre való ikonra kattintással! link: <https://learningapps.org/28695361>

4.2 Mire jó a bankszámla és mi a mobilbankolás?

Mire eljut ennek a fejezetnek a végére, képes lesz:

1. elektronikusan intézni a számlabefizetéseit
2. saját bankjának megfelelően elektronikusan intézni banki ügyeit

Kulcsszavak: bankkártya, mobilbankolás

Bevezetés

Nézze meg egy véletlenszerűen kiválasztott két pénzüintézet honlapját:

<https://www.kh.hu/bank>

<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Maganszemelyek>

A honlapok menüjének megismerése

A honlapon a magánszemélyek fül alatt találja meg azokat a funkciókat, amelyek Önnek szüksége lehet.

Javaslat: Nézze végig a menü sávot, amelyek Önt érinthetik. Kattintson rá és ismerje meg, hogy az adott bank milyen szolgáltatást nyújt az Ön részére!

A bankok honlapján már találkozott a bankszámlavezetéshez kapcsolódó banki szolgáltatásokkal. Nagy segítségére lehet **mobilbankolás** a közüzemi számlák és egyéb díjak befizetésében.

A **mobilbankolás** azt jelenti, hogy Ön könnyen bárhol és bármikor intézheti befizetéseit, átutalásait. Nagyon hasznos kis notesz is egyben, amennyiben mobiltelefonjára letöltött applikációként is használja. Vezeti a telefonján, hogy hol mennyit költött, így könnyebben betudja osztani a havi fizetését, könnyebben tud tervezni és megtakarítást is tud elérni, ha folyamatosan nyomon követi saját pénzügyeit.

„Addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér!” elvet nagyon jól tudja majd követni, amennyiben szeretné a mobilbankolás mobiltelefonján letöltött applikáción keresztül végezni.

A bankszámla fogalmával már megismerkedett az előző fejezetben és a bankok honlapján pedig láthatta a bankkártya fogalmát. De mi is az a bankkártya és miért említi a honlap a hitelkártya fogalmát is?

A **bankkártya** és a **hitelkártya** nem azonos egymással. Nagyon fontos különbség, hogy a bankkártyán a saját pénzemet használom, míg a hitelkártyán a bank pénzét, vagyis hitelt használok. A hitelről lesz még szó a későbbi fejezetekben, de fontos megjegyezni, hogy a hitel egy későbbi megtakarítás, aminek ára van, tehát a hitelért fizetni kell!!!

Bankkártyáját is kezelheti mobilapplikáció segítségével, akár okos telefonon, akár okosórán. Ehhez nem is kell, hogy Önnél ott legyen a bankkártya mégis tud vele fizetni.

Szintén találkozott az internetes bankolás résznél a bankok honlapján a számlabefizetés lehetőségével. Ezt úgy tudja megtenni, hogy beállítja azokat a szolgáltatókat, amelyekkel Ön kapcsolatban áll (például EON villanyszámla) és megadja az összeg határokat, amelyeket a bank átutal havonta az EON felé villanyszámlaként. Ha véletlenül több lenne a villanyszámlája, akkor a bank értesítést küld Önnek, hogy nem teljesítették az utalást és csak az Ön jóváhagyásával lehet a magasabb összeget átutalni az EON felé, így Öntől nem tudnak több pénzt levonni, csak ha Ön is tud róla.

Fogalmak

- **Honlap:** A bankok honlapja tehát egy olyan hely, ahol megtalálunk minden olyan információt az internet segítségével, amelyet nem igényel személyes jelenlét, vagyis, hogy befáradjunk egy bankfiókban, hanem otthonról internettel rendelkező számítógépről, vagy ha mobiltelefonunk rendelkezik internetes elérhetőséggel, akkor arról is megtudjuk szerezni azokat az információkat, amire szükségünk van.
- **Applikáció:** A mobil applikáció egy a mobilokon, azaz okostelefonokon futó szoftver, alkalmazás vagy program. Ezek az applikációk valamilyen feladatot látnak el, például videókat tudunk nézni bennük, tőzsde árfolyamokat ellenőrizhetünk, ébresztőórát állíthatunk be, vagy csak szimplán játszhatunk rajtuk.

Az okostelefonokra alapértelmezetten is vannak applikációk, alkalmazások telepítve, melyek az alapvető funkciókat próbálják ellátni.

Tehát ebből következik, hogy például okostelefonunkon is elérhetjük a bankunk, ha letöltjük bankunk applikációját. Ezzel nemcsak a bankunk honlapján látható információkat használhatjuk, hanem mobilunk segítségével bármikor tudom ellenőrizni bankszámlámat és látni fogom, hogy érkezett -e pénz a számlámra és mennyi pénzem is van valójában a bankban.

Összefoglalás: Az okostelefonok elterjedése tette lehetővé a mobilbank szolgáltatás kialakulását. Miről is van szó?

A telebank és az internetbank után a harmadik platform, amin szinte teljes értékű szolgáltatást végezhet az ügyfél, a mobilbank. A bankok már régóta próbálnak az ügyfelek kedvében járni azzal, hogy különböző azonosítási eszközök segítségével minél több minden elintézhető legyen a bankfiók meglátogatása nélkül. A telebankkal indult, telefonos kódok segítségével vált lehetővé az, hogy az ügyfél telefonon keresztül érdeklődjön, módosítson, utaljon. A következő lépés az otthoni internet elterjedésével az internetbank lett. A számítógépen, a bank internetes oldalán keresztül vált lehetségessé az internetbank kapcsolat, ez már egy sokkal szofisztikáltabb megoldást jelentett.

Ma, amikor szinte mindent a zsebünkben levő okostelefonon keresztül intézünk, nem volt kérdés, mikor költözik át az internetbank a mobiltelefonra. Ezt a bankok az okostelefonok operációs rendszerére írt programokon („appokon”) keresztül oldják meg. Ráadásul mára a mobilappok még biztonságosabbak a normál internetbanknál is, tekintve, hogy a mobilapp esetében egy másodlagos azonosítási eszközként az ügyfél mobiltelefonszáma is rendelkezésre áll. A mobilappok felhasználóbarát felülete nemcsak a normál banki műveletek elvégzését teszi lehetővé, hanem van bank, amelyik akár online kölcsön igénylésének a folyamatát is a mobilbanki applikációra optimalizálja.

Otthoni feladat

Kattintson az alábbi linkre! A linken egy kedves kis mese részeseivé válunk, ahol próbára teheti tudását, vagyis milyen bevételei és kiadásai lehetnek a mese hősének?

(A linkre kattintva azonnal a játékot éri el, nem szükséges az oldalon regisztráció!)

<https://learningapps.org/28007139>

- *Saját bankjának honlapjának vizsgálata!*
- *Vizsgálja meg saját bankjának honlapját, vagy töltsse a saját bankjának applikációját!*
- *A bankok szívesen nyújtanak Önnek segítséget, ha elakad valamelyik résznél. Fontos, hogy a bankszámla adatait Ön senkinek ne adja ki, ezért, ha valamit nem ért, vagy nem tud tovább haladni, akkor akár telefonon is kérhet segítséget az Ön bankjától!*

Önellenőrző kérdések

- Ön tisztában van azzal, hogy milyen előnyei vannak, ha rendelkezik bankszámlával?
- Ön tisztában van azzal, hogy okostelefonján internet segítségével is tudja rendezni a bankszámláját?
- Ön tudja, hogy melyik bank és bankszámla önnek a legmegfelelőbb?

4.3 Mit mondanak a bankban?

Mire eljut ennek a fejezetnek a végére, képes lesz:

- hitelfelvételkor dönteni és a legmegfelelőbb lehetőséget kiválasztani az Ön számára,
- megérteni mit mondanak Önnek a bankban.

Kulcsszavak: *kamat, THM, törlesztőrészlet, hitel, folyószámlahitel*

Korábban már megismertük a bankkal kapcsolatos kifejezések egy részét. *Mi alapján választunk bankszámlát, vagy hitelszámlát? Mi is az a hitel?*

Mi jut eszébe arról a szóról, hogy *HITEL? BANK? BANKSZÁMLA?*

Hitel

A hitel azt a pénzüsszeget jelenti, amelyet hitelező nyújt szerződés alapján előre meghatározott díjak ellenében a hiteligenlő részére.

Ahogy arról már korábban beszéltünk, a hitel egy későbbi megtakarítás és ha nincs megtakarítás, akkor, hogy is fogjuk fizetni a törlesztőrészletünket?!

Törlesztőrészlet

A törlesztőrészlet a visszafizetendő hitel azon része, melyet meghatározott periódusonként (általában havonta) kötelező a hitelező felé fizetni az adósnak.

Hogyan is számolják ki a hitelemnek a törlesztőrészletét?

- A törlesztőrészletnek, ameddig ki kell fizetnem a hitelemet a kamatokkal együtt van egy minimum és egy maximum ideje, ezt hívjuk futamidőnek.

Futamidő

A futamidő azt az időtartamot jelöli, amely egy pénzügyi tranzakció kezdete és vége vagy befektetési eszköz kibocsátása és a lejártá között telik el.

- Hogyan állapítják meg, hogy mennyi összeget kell fizetnem a futamidő alatt törlesztőrészletként?
- A hitelt vissza kell fizetnem kamatokkal és egyéb költségekkel együtt. Amikor kiszámolják, hogy mennyi is az ára a hitelemnek, akkor mondanak egy THM-et, ami százalékban van megadva.

THM

Az a belső kamatláb, amely kifejezi az adott hiteltermék esetén az ügyfél által fizetendő összeg mértékét. Számításánál nem vehetők figyelembe a prolongálási költség, késedelmi kamat, biztosítási és garanciadíjak, valamint átutalási díjak. A pénzügyi intézménynek biztosítania kell, hogy az ügyfél a szerződés aláírása előtt megismerhesse a THM-et és az ügylet összes körülményét, feltételét.

Hitelfelvétel során az ügyfelet terhelő, a banknak fizetendő összes díj, amely a felvett összeg százalékában fejezi ki a hitellel kapcsolatos összes terhet.

Abban az esetben, ha rendkívüli helyzet adódik és van bankszámlám, amelyre rendszeresen utalják a munkabéremet és nem elegendő, ami a bankszámlámon rendelkezésemre áll összeg, akkor van lehetőség bizonyos feltételek mellett a folyószámlahitelt igényelnem. (A feltételek bankonként eltérő, ezért a saját bankunknál kell érdeklődnünk a lehetőségekről!)

Folyószámlahitel

A bank az ügyfél részére a fizetési számlához kapcsolódóan szabadon felhasználható hitelkeretet biztosít. A törlesztése a fizetési számlán történő jóváírással (pl. befizetés, átutalás) valósul meg. Nagyobb összegű folyószámlahitel igénybevitelét meghatározott minimum-összeget elérő számlaforgalomhoz vagy készfizető kezesség vállalásához köthetik a bankok.

Véleményezze az alábbi családi helyzetet!

A Kovács család nyaralni szeretne menni, de nincs rá annyi pénzük, mint amennyibe kerül egy négy fős családnak három nap balatoni kikapcsolódás. Összeül a család és megvitatják, hogy mit tegyenek. A vita közben rájönnek, hogy az a legnagyobb probléma, hogy év közben ők minden hónapban elköltötték a fizetésüket és így nincs semmi megtakarított pénzük. Felmerül, hogy hitelt vegyenek fel, de ha hitelt vesznek fel, azt vissza kell fizetni a banknak! Ha nincs is megtakarításuk, akkor miből fizessék ki a banknak a hitelt?

- Mit gondol, jó ötlet hitelt felvenni a Kovács családnak?
- Ha felvennének hitelt milyen lehetőségük lenne a visszafizetésre?
- Ön mit tenne a Kovács család helyébe?

Lehetséges megoldási javaslat a család helyzetére:

Ebben az esetben nem jó ötlet a hitel felvétele, mert bizonytalan a visszafizetés és nagyobb gond is adódhat abból, ha a család nem fizeti időben vissza a felvett kölcsönt. Hitelfelvétel visszafizetésre egyik lehetőség lehet a szülők plusz munkavállalása, vagy a gyerekek diákmunka vállalása.

A legjobb lenne, ha költségvetést készítené a Kovács család és megvizsgálnák, hogy hol tudnak spórolni és elhalasztanák a nyaralást

akkora, amikor már sikerül megtakarítani olyan összeget, amiből a család elmehet pihenni.

Számolási feladat:

- Ha a Kovácsék összes bevétele egy hónapban 300.000 Ft (ebben benne van a munkabér és a családi pótlék)
- Van egy lakáshitelük, ami havonta 90.000 Ft,
- egy áruvásárlási hitelük, amikor mobiltelefont vettek az egyik gyereknek: 5.000 Ft a törlesztőrészlet havonta;
- és van egy autóvásárlási hitelük, aminek a törlesztőrészlete egy hónapban: 50.000 Ft.
- Tudni kell, hogy maximum egy család annyi hitelt vehet fel, aminek a törlesztőrészlet havonta a havi bevételük fele, vagyis 50%-a! (Ha 100.000 Ft a bevétele, akkor maximum 50.000 Ft lehet havonta a törlesztőrészletem. Több hitelt nem vehetnek fel, nem ad a bank!)

Kérdés:

- Összesen mennyi hitel törlesztőrészlete van a Kovács családnak egy hónapban?
- Kaphat-e hitelt a Kovács család?
- Ha kaphat hitelt, akkor mennyi lehet a törlesztőrészlet maximum havonta?

Megoldás:

- Bevétel havonta: 300.000 Ft
- Hitel törlesztőrészlete egy hónapban: $90.000 + 5.000 + 50.000 = 145.000$ Ft
- Maximum törlesztőrészelt egy hónapban, ami lehetséges: $300.000 \times 0,5 = 150.000$ Ft¹
- A Kovács családnak egy hónapban 145.000 Ft a törlesztőrészlete.
- Hitelt akkor kaphat a Kovács család, ha a havi törlesztőrészlet nem több mint 5.000 Ft, mert 150.000 Ft (a maximum törlesztőrészlet) - 145.000 Ft (meglévő hitelek törlesztőrészlete) = 5.000 Ft.

Összegzés: Gondoljuk át a fejezet tanulmányozása után, hogy mire is van szükségünk, mit tudunk vállalni? Megismertük a hitel fogalmát, amely egy későbbi megtakarítás, hiszen vissza kell fizetnünk. Önmagában nem csak a hitelt kell visszafizetnünk, hanem THM-mel együtt. Havonta törlesztőrészletek formájában térítjük vissza a hitelünket a futamidő végén pedig visszafizettem a banknak minden forintot. A fejezet végén pedig megismertük a folyószámlahitel lehetőségét.

¹ Módszertani javaslat: Számolás értelmezése: (Az 50%-nál 0,5 együtthatós formában, mivel százalékkal nem tudunk számolni, ezért át kell váltani és mivel SZÁZALÉK $50/100=0,5$)

Tudjon meg többet:

<https://www.bankszovetseg.hu/fogalomtar/h.cshtml>

https://www.unicreditbank.hu/content/dam/cee2020-pws-hu/Rolunk/hasznos_infok/UC_2018_Banki_fogalomtar_2020.09.01.pdf

<https://www.otpbank.ro/hu/hasznos-informaciok/banki-kifejezesek>

<https://hold.hu/lexikon/>

Otthoni feladat:

Nézze végig a videót és válaszoljon az alábbi kérdésekre?

<https://www.youtube.com/watch?v=mzUWAtf9DR0>

- 1. Képes vagyok megtakarítani?*
- 2. Ha hitelt veszek fel tudom fizetni a törlesztőrészeletet?*
- 3. Tudom, hogy mit jelent a megtakarítás és a hitel fogalma?*

4.4 Mit kell tudnom a hitelről?

Mire eljut ennek a fejezetnek a végére, képes lesz:

- eligazodni a hitelek világában.

Kulcsszavak: *hitel, kamat, kezes, hitelszerződés*

Hitel

Hitelnek nevezzük azt a pénzügyi ügyletet, amely során pénzt ad az adósnak, aki írásbeli ígéretet tesz a hitelezőnek az adott összeg és a kamatok visszafizetéséről. A hitelszerződésben rögzítik a visszafizetés határidejét és pontos ütemét is. A hitelező a hitelért cserébe kamatot számol fel. Alapvetően háromfajta [jósággot lehet hitelezni: pénzt, árut és szolgáltatást.

Áru és szolgáltatás esetében az adós ellentételezés nélkül megkapja az árut vagy szolgáltatást és csak egy bizonyos idő elteltével, vagy egy előre megállapított időpontra kell visszafizetnie a vételárat. Az áru és szolgáltatáshitelezés esetében előfordulhat, hogy a tőkeerős cég dominanciájánál fogva hitelre vásárol a beszállítótól és csak 90 napos határidővel fizeti azt meg. Ez leginkább a nagy kereskedelmi láncokra jellemző.

Pénz hitelezését rendszerint bankok végzik, azonban adhatnak hitelt a vállalkozások és a magánszemélyek is. A magánszemélyek közötti hitel esetében rendszerint kimarad a pénzügyi szektor az ügyműködés során.

A következő típusú hitelek különböztethetünk meg:

- Személyi hitelek
- Szezonális hitelek
- Kishitelek
- Kezes hitelek
- Egyszerű kezességvállalás
- Készfizetői kezességvállalás
- Jelzáloghitelek

A hiteleket lehet csoportosítani futamidejük alapján is:

- Rövid lejáratú hitelek 1 évnél rövidebb futamidő
- Középlejáratú hitelek 2-4 éves futamidő
- Hosszú lejáratú hitelek 2-4 évnél hosszabb futamidő

Kezesség

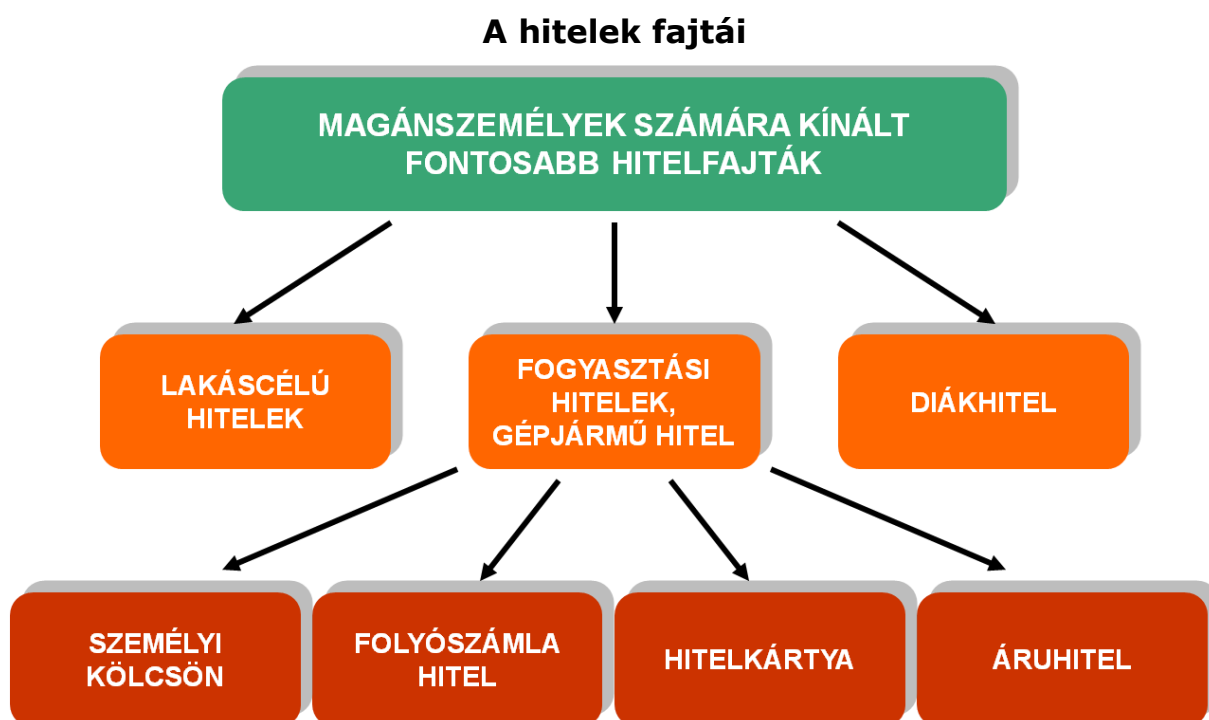
Az a személy vagy szervezet, aki/amely kötelezettséget vállal arra, hogy ha az adós nem teljesíti a hitel/kölcsönszerződésben meghatározott kötelezettségét (jellemzően a fizetési kötelezettséget), akkor helyette fizet a bank számára. A kezesség kétféle lehet: sortartó (egyszerű) kezesség vagy készfizető kezesség.

Sortartó kezességet vállaló kérheti, hogy a bank először az adóstól követelje a teljesítést. Készfizető kezesség esetén a bank szabadon dönthet arról, hogy a kezestől vagy az adóstól kéri-e a tartozás rendezését.

A bank rendszerint csak készfizető kezességet fogad el, mivel ilyenkor a kezes nem követelheti, hogy az adóstól vagy adóstárstól hajtsa be a bank először a hitelt.

A kezesség lényege, tehát, hogy akiért kezességet vállalunk, ha ő nem fizeti például a hitelét helyette nekünk kell kifizetni.

Fontos, hogy jól gondoljuk meg kiért vállalunk kezességet!

Személyi kölcsön

A **személyi kölcsön** olyan *szabad felhasználású hitel*, melynek összegét bármire elkölthetjük és nem kell hozzá ingatlanfedezet. Ebben az esetben a biztosíték az adós jövedelme, illetve banktól és összegtől függően adóstárs vagy kezesek bevonása. Nemfizetés esetén a bank jogosult a bankszámlánkra érkező munkabérből, nyugdíjból, egyéb jövedelemből automatikusan levonni a törlesztőrészletet. Hosszabb késedelem esetén a

bank felmondhatja a hitelt, és amennyiben nem történik megállapodás a visszafizetésre, végrehajtást indíthat. Ez esetben minden kötelemben szereplő fél teljes vagyona ellen eljárnak.

Áruvásárlási hitel

Az **áruvásárlási hitel** vagy másnéven **áruhitel** olyan rövid, vagy középlejáratú fogyasztási hitel, amely egy közepes értékű termék (a megigényelhető összeg jellemzően 10.000 és 1.500.000 Ft között mozog) megvásárlásának finanszírozását segíti elő. Ez a fajta hitel rendkívül egyszerűen igényelhető, hiszen nem rendelkezik szigorú feltételekkel, köszönhetően az effektív kismértékű hitelösszegnek.

A kölcsönből megvásárolt terméket vagy árut azonnal megkapjuk, a kifizetést pedig ráérünk később megoldani a hitel törlesztésének segítségével. Ennél a hiteltípusnál a megvásárolt áru maga a fedezet is egyben, hiszen amennyibe nem fizetjük rendesen a törlesztőrészeket, akkor a vásárolt terméket a hitelintézet bármikor elárverezheti.

Folyószámlahitel

Folyószámla terhére igénybe vehető hitel, mely átmenetileg fellépő pénzhiány fedezésére szolgál. A bank az ügyfél részére a fizetési számlához kapcsolódóan szabadon felhasználható hitelkeretet biztosít - engedélyezheti, hogy a folyószámla egyenlege egy bizonyos összeg erejéig negatívba menjen. A bank így a hitelkeret erejéig teljesíti azokat a fizetési megbízásokat, melyeket egyenleged már nem fedez.

Otthoni feladat

Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

- *Eligazodik Ön a hitelek világában?*
- *Tudja, hogy kiért vállal kezességet és mi a kezesség lényege?*
- *Tisztában van a hitelek veszélyeivel?*

4.5 Hitelkártya vagy bankkártya?

Mire eljut ennek a fejezetnek a végére, képes lesz:

1. különbséget tud tenni a bankkártya és a hitelkártya között
2. ismerni fogja a hitelkártya jellemzőit

Kulcsszavak: *hitelkártya, hitel, bankszámla, kamat, bankkártya*

Az előzőekben már foglalkoztunk a hitelekkel és a bankkártyákkal. Amikor nem a saját pénzünket, hanem a bankpénzét használjuk, akkor hitelt veszünk fel. Ehhez kaphatunk hitelkártyát, ami nem azonos a bankkártyával. A bankkártyán a saját pénzünket használjuk.

A hitelkártyákat sokan úgy tartják, hogy nagy csapda, mivel észre sem vesszük, amíg költünk róla, csak akkor, amikor vissza kell fizetnünk. A hitelkártyán valóban hitel van! A bankkártyán már tudjuk, hogy a saját pénzünk van és azt használjuk, míg a hitelkártyán hitel van és vissza kell fizetnünk.

A hitelkártyáknak sokkal magasabb költségei vannak, mint a bankkártyáknak és az egyszerű hiteleknek. Ennek az egyik legfőbb oka, hogy így a hitel azonnal rendelkezésünkre áll és a bank ezt „megfizetteti.”

Hitelkártya

A hitelkártya lényege, hogy a kártyabirtokos a pénzügyi szolgáltató által rendelkezésére bocsátott hitelkeretet használhatja vásárlásra és – kártyatípus függvényében – készpénzfelvételre az ún. hitelszámla terhére. Igényléséhez nem szükséges külön bankszámlát nyitni.

A hitelkártya működése

A hitelkérelem és a hitelképesség alapján a pénzügyi szolgáltató személyre szabott hitelkeretet bocsát az igénylő rendelkezésére. Ez a hitelkeret valamennyi tranzakcióval (valamint a tartozás, kamat, díjak összegével) csökken, és nő a visszafizetések összegével.

Az elszámolási időszakban keletkezett költségeket a pénzügyi szolgáltató egy számlán tartja nyilván. Havonta egy meghatározott időpontban, az elszámolási napon értesíti az ügyfelét, megjelölve a hitelkeret igénybe vett, valamint igénybe nem vett teljes összegét, a kötelezően visszafizetendő minimális összeget, fizetendő díjakat, valamint a fizetési türelmi időszak lejáratát.

A törlesztés összegét a bank meghatározott sorrendben használja fel a tartozások kiegyenlítésére.

A hitelkártya működését az alábbi ábra szemlélteti.

Minimum fizetendő összeg

Az elszámolási napot követően a kártyabirtokos dönthet úgy, hogy tartozásának csupán egy részét fizeti vissza. A részteljesítésnek van egy pénzügyi szolgáltató által meghatározott minimuma, ezt nevezzük minimum fizetendő összegnek, amelyet minden esetben a fizetési türelmi időszak végéig be kell fizetni. Késedelem esetén a bank késedelmi kamatot vagy díjat számít fel.

A minimum fizetendő összeg pénzügyi szolgáltatóként változó, lehet pl. a felhasznált hitelkeret 5%-a, vagy min. 2000 - 5000 Ft.

Kamatmentes periódus

A fizetési türelmi időszak jellemzően a hitelkártya számlakivonatának elkészítésétől számított 15 nap. Ha a kártyabirtokos a tartozása teljes összegét visszafizeti ennek a végéig, a felhasznált hitelkeret teljes összege kamatmentes lesz, feltéve, hogy a kártyát csak vásárlásra használta. Készpénzfelvétel esetén ugyanis a legtöbb pénzügyi szolgáltató a tranzakció napjától kezdődően hitelkamatot számít fel a készpénzként felvett összegre.

Nagyon fontos tehát, hogy a *kamatmentes periódus* csak abban az esetben áll fenn, ha a felhasznált **hitelkeret teljes összegét visszafizetik a fizetési türelmi időszak végéig**. Amennyiben a felhasznált hitelkeret összegét nem, vagy csak részben teljesíti a kártyabirtokos, a pénzügyi szolgáltató a vásárlás időpontjától hitelkamatot számít fel tartozása teljes összegére, tehát a minimum fizetendő összeg megfizetése esetén is!

A kamatmentes periódust az alábbi példa szemlélteti

A kártyabirtokos április 4-én 50.000 Ft, április 24-én 30.000 Ft értékben vásárolt hitelkártyájával, április 14-én pedig 20.000 Ft-ot vett fel egy készpénzfellevő automatából. Ha a fizetési türelmi időszak végéig (jelen esetben május 15. napjáig) a tartozása teljes összegét (100.000 Ft) visszafizeti, a vásárlásra fordított összeg után nem számítanak fel hitelkamatot, így 50.000 Ft-ot 42 napig, 30.000 Ft-ot 21 napig kamatmentesen használt. Mivel készpénzfelvétel esetén a legtöbb bank felszámol hitelkamatot, így a példa esetében 20.000 Ft után április 14. napjától számítják fel a hitelkamatot. Ha a fizetési türelmi időszak végéig (jelen esetben május 15. napjáig) tartozása teljes összegét nem fizeti vissza, a hitelkamatot 50.000 Ft után április 4. napjától, 30.000 Ft után április 24. napjától, 20.000 Ft után április 14. napjától számítják fel.

Fizetendő díjak

A hitelkártyához két állandó díjelem kapcsolódik: a kártya éves díja és az egyenlegértesítő díja, mint a hitelkártya bankkártya jellegéhez igazodó díjak. Ezen kívül azonban számos más, eseti jellegű díjelemet is felszámíthatnak (készpénzfelvétel díja, egyenleg lekérdezés díja, limit módosítás díja, PIN-kód pótlása, kártya csere díja stb.).

Nagyon fontos figyelni arra, hogy a türelmi idő végéig az összes esedékes díjat is meg kell fizetni. A meg nem fizetett díjak fennálló tartozásnak minősülnek, aminek következtében a kártyatulajdonos eleshet a kamatmentességtől!

A kifizetett költségekről, díjakról, illetve a befizetésekről a pénzügyi szolgáltatók kötelesek évente legalább egy alkalommal közérthető kimutatást (kivonatot) küldeni, melyet minden esetben érdemes áttanulmányozni.

Összefoglalás:

A hitelkártyáról megállapítottuk, hogy nem azonos a bankkártyával, megismertük a költségeit. A hitelkártyán a bank pénzét, azaz hitelt használunk, amit vissza kell fizetnünk a kamatokkal együtt, míg a bankkártyán a saját pénzünket használjuk. Fontos, hogy mind a kettő kártyának van díja, azaz fizetnünk kell érte!

Otthoni feladat

1. Ön tudja, hogy a hitelkártyával a bank pénzét költi?
2. Ön tudja, hogy a bankkamatot számít fel a hitelkártya használatakor?
3. Ön tudja, hogy a hitelkártyáról felhasznált összeget kamatokkal együtt kell visszafizetnie a banknak?

Tudjon meg többet

Tájékoztató a túlzott eladósodottságról:

<https://www.mnb.hu/letoltes/tulzott-eladosodottsag-tajekoztato.pdf>

